

A photograph of three people in a modern, dimly lit living room. A man with a beard and a blue shirt sits on the left, gesturing with his hands. A woman in a beige blazer sits in the center, looking on. Another woman with long blonde hair, wearing a brown sweater, sits on the right, also gesturing. They appear to be in a serious conversation. The background features a wooden bookshelf, a clock, and a potted plant.

Met daders en slachtoffers aan tafel

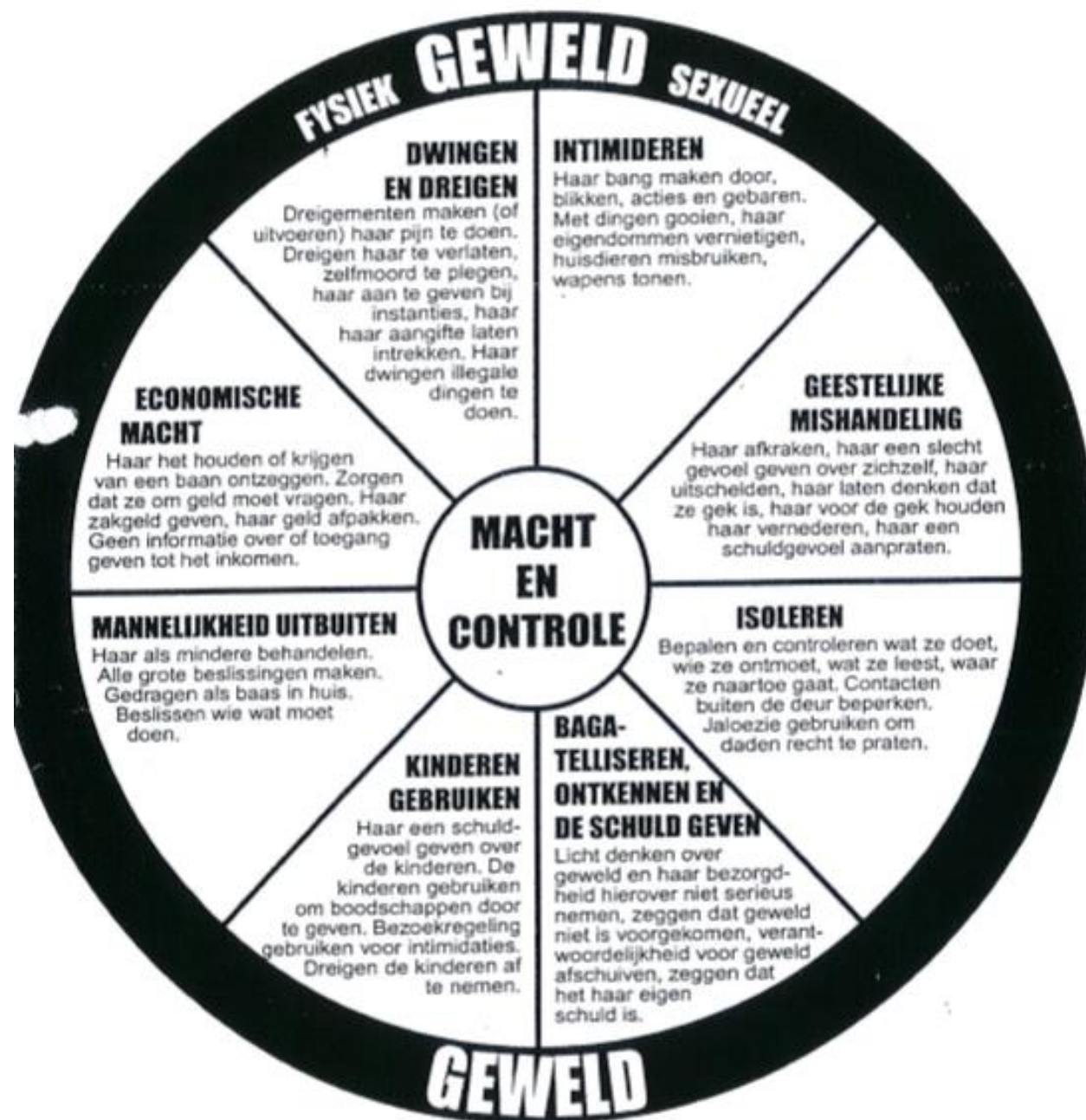
relatietherapie bij huiselijk geweld

Wel of geen
relatietherapie?

Herkennen van
dwingende controle

Dwingende controle

- 25% van alle partnergeweldzaken is dwingende controle.
- Dwingende controle zonder fysiek geweld is meer voorspellend voor femicide dan ernstig fysiek huiselijk geweld zonder dwingende controle
- Meestal mannelijke dader
- Slachtoffer gebruikt geen geweld (tenzij uit zelfverdediging)
- Seksuele dwang
- Geweld wordt ontkend, gebagatelliseerd en geëxternaliseerd
- Schade bij slachtoffer (ptss, depressie, laag zelfbeeld)

Kernelementen van dwingende controle (Hamberger et. al. 2017) :

1. De intentie/doel is om controle krijgen over het slachtoffer
2. Het controlerende gedrag vindt plaats tegen de wens in van het slachtoffer.
3. De pleger vormt een geloofwaardige bedreiging; het slachtoffer denkt dat niet conformeren aan pleger negatieve consequenties heeft waardoor slachtoffer gedrag aanpast.

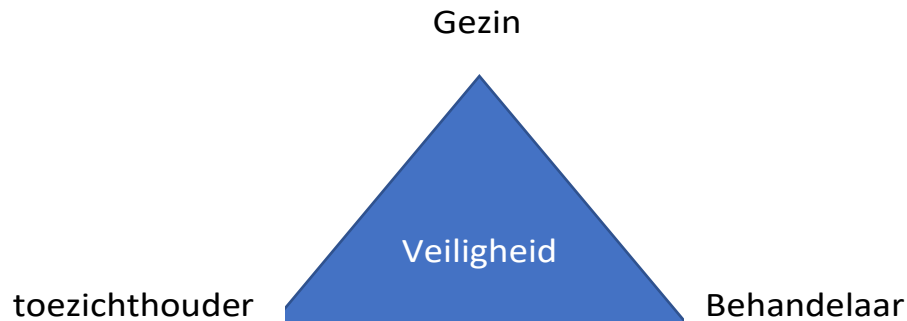
Dwingende controle door vrouwen

- Controlerend gedrag komt ook voor bij vrouwen
- Wordt minder geproblematiseerd want heeft minder ernstig geweld en minder fataal geweld tot gevolg
- Kan wel leiden tot geweld niet controlerende partner (uit frustratie/machteloosheid)

Aanpak bij dwingende controle

- Gescheiden trajecten pleger-slachtoffer, geen systeemgesprekken
- Slachtoffer veiligstellen (vrouwenopvang)
- Pleger bij voorkeur naar forensische ggz
- Ijzer smeden als het heet is
- Duidelijke positionering toezichthouder/pleger/behandelaar

A collage of film-related items. On the left is a large, silver film reel with several frames of film visible. On the right is a black clapperboard with white text and stripes. In the background, there are several strips of film, some showing black and white patterns. The word "Filmpje" is written in white in the center.

Filmpje

PRODUCTION _____

DIRECTOR _____

CAMERA _____

SCENE _____

TAKE _____

Verschillen met eerste
filmpje?

Gewelddynamieken

Dwingende controle

Situationeel partnergeweld

Situationeel partnergeweld

- Zelden ernstig fysiek geweld/letsel
- Bi-directioneel/uni-directioneel
- Genderneutraal
- Uitloper van conflicten
- Impulsieve agressie
- Angst voor de escalatie, niet voor de ander
- Uit onmacht ipv macht
- (hechtings)trauma
- 25-75% van stellen die hulp voor relatie zoeken

Aanpak bij situationeel partnergeweld

- Partnerrelatiegesprekken
 - Time-out procedure
 - EFT
- Individuele behandeling
 - Trauma
 - Adhd
 - Angst/depressie
 - ASS
 - Verslaving
 - Persoonlijkheidsproblematiek

Meest toegepaste systeeminterventie: Time out

- Stappenplan gericht op veiligheid op korte termijn
- Bij voorkeur opgesteld met beide partners
- Bevat concrete gedragsafspraken
- Begint met een time-out woord
- Beide partners gaan akkoord met korte contactpauze
- Doel van deze pauze is kalmeren
- Afspraken over herstel van contact

Valkuilen

- Partners geven elkaar time-outs
- Partners wachten te lang met nemen van de time-out
- Van uitstel kom afstel
- Risico op vermanende, straffende positie van therapeut

A dark, artistic collage featuring a large film reel on the left, a clapperboard in the bottom right corner, and several strips of film scattered across the background. The word "Filmfragment" is written in a clean, white, sans-serif font in the center of the image.

Filmfragment

PRODUCTION _____

DIRECTOR _____

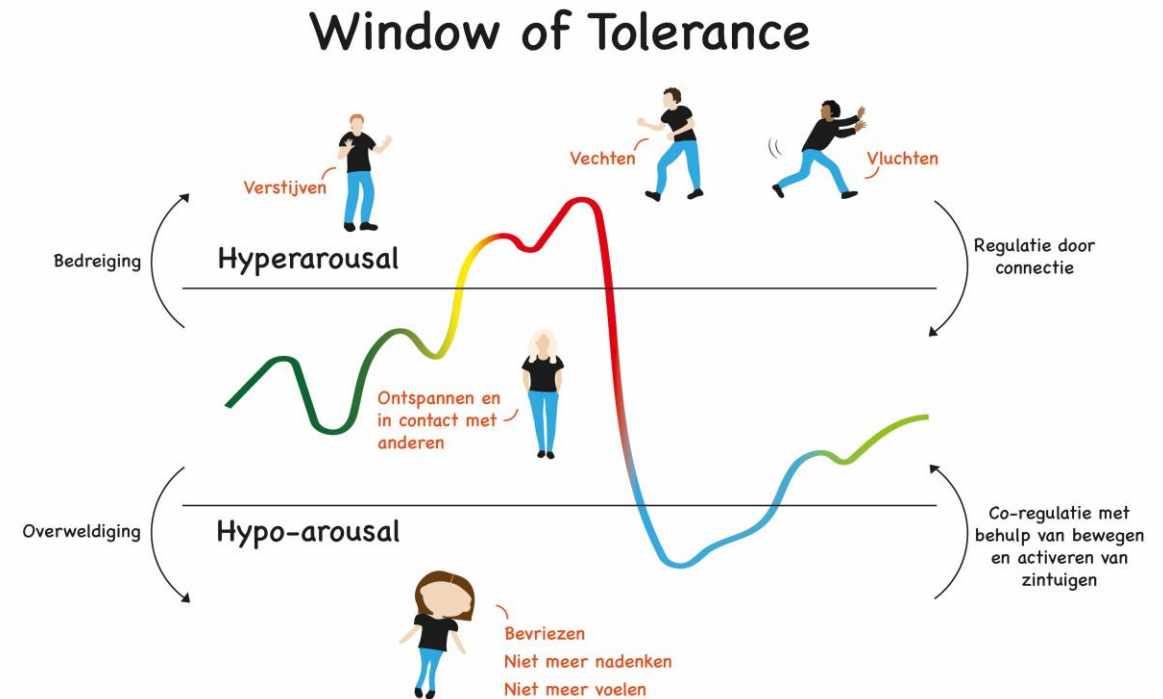
CAMERA _____

SCENE _____

TAKE _____

Beperkingen van de time-out

- Time out geeft geen kans op co-regulatie van emoties
- Time out is cognitief en lastig bij heftige emoties (buiten window of tolerance)
- Time-out is vaker een therapiedoel dan een veiligheidsplan

Tegenstellingen tijdens relatietherapie

Als er 1 partner geweld pleegt:

Slachtoffer verdraagt geen klachten/feedback van pleger

Weigert te reflecteren op eigen gedrag

Benoemt pleger als het probleem

Risico:

Pleger haakt af want voelt zich niet gehoord

Slachtoffer haakt af want voelt zich mede-verantwoordelijk gemaakt

Hoe om te gaan met deze tegenstelling?

- Benadrukken: pleger is verantwoordelijk voor het geweld
- Valideren angst van slachtoffer. Zorg inzetten
- In het hier en nu werken;
 - “Hoe is het voor jou als ze zegt nog steeds bang voor je te zijn?”
 - “Hoe is het voor jou als hij zegt dat hij alleen en niemand anders verantwoordelijk is voor het geweld?”
- Gevaar van vergeving (in ogen slachtoffer)
- Checken of er nog steeds een relationeel doel is
- Motiveren voor onderzoeken van hun interactiepatroon

EFT interactiecirkel

Partner 1

Partner 2

Positie/gedrag

Positie/gedrag

Reactieve emoties

Reactieve emoties

Kern emoties

Zichtbaar voor partner

Onzichtbaar voor partner

Kern emoties

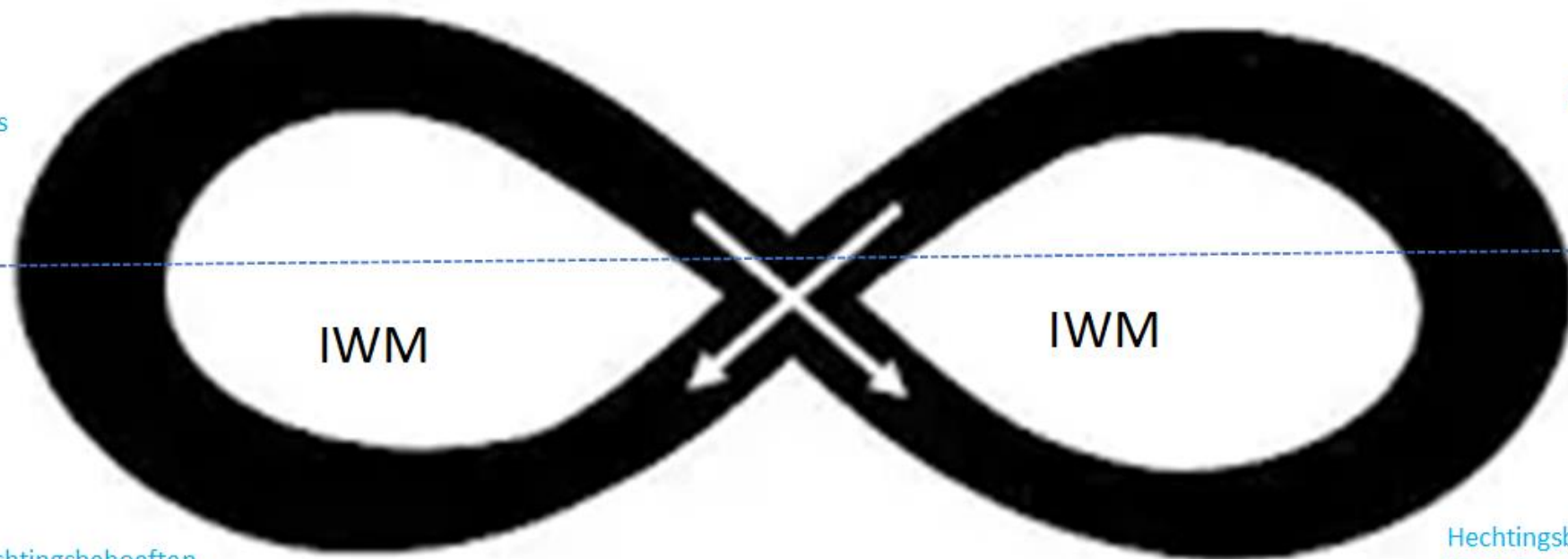
IWM

IWM

Hechtingsbehoeften
Hechtingsangsten

Hechtingsbehoeften
Hechtingsangsten

IWM=intern werkmodel

Partnergeweld en hechting

Uit onderzoek blijkt dat:

- huiselijk geweld in voorgeschiedenis een verhoogde kans geeft op dader en slachtofferschap van partnergeweld in volwassenheid
- onveilig gehechte mannen en vrouwen zijn relatief vaker dader of slachtoffer van partnergeweld dan veilig gehechte mannen en vrouwen
- als beide partners in een relatie onveilig gehecht (m.n. combi vermijdend-gepreoccupeerd) zijn wordt het risico tot 9 keer hoger op partnergeweld in vergelijking met veilig gehechte partners

Hechtingsbetekenis van geweld

- Nabijheidszoekend (aanklampen/achtervolgen)

Geweld ontstaat als de aanklamper geen “houvast” vindt bij de andere partner

- Afstandszoekend (terugtrekken/vermijden)

Geweld ontstaat als de vermijder niet meer in staat is zich uit het contact terug te trekken

Tegenstellingen aan het einde van de relatietherapie

De gewelddadige partner is veiliger maar...

de niet gewelddadige partner wordt angstiger en feller

Hoe hier mee om te gaan?

- Normaliseren reactie slachtoffer
- Complimenteren pleger
- Onderzoek met slachtoffer of zorg nodig is

Vragen?

